

יו"ל ע"י מוסדות
'שארית ישראל'
ווילעדיק בער
קאראסטין
אוקריינא

שארית ישראל

דברי תורה
וסיפורים
מרבני
הרה"ק רבי
ישראל
דוב בער
ווילעדיק
צוק"ל

אור העבודה

פנינים מדברי רבינו בעניני עבודת ה'

אור הפרשה

דברי תורה מרבני על פרשת השבוע

וזהו מאמר רבותינו ז"ל (ב"ק צב.) 'המתפלל על חברו – הוא נענה תחילה', 'חבירו' הוא מלשון חיבור, דהיינו שיהיה בבחינת חיבור זה בזה והתייחדותם כאחד, על ידי זה הוא 'נענה תחילה'. וזהו מאמר (שבת לא.) 'מה דעלך סני', דהיינו כל אחד ואחד מישראל רוצה לקבל טובה מזולתו, כמו כן תגמול טובה לחברך, דהיינו להיות בבחינת היחוד האמיתי, 'ואידך פירושא' – כלומר הקליפות שגורמים בחינת הפירוד, 'זיל גמור' – לשון שריפה, כמאמר רבותינו ז"ל (ביצה כב:) 'אין מגמרין את הכלים' מלשון מוגמר.

וזהו מה שאומרים 'שלום עליכם', לשון קירוב שמכניסים קרבת איש לרעהו, וזהו (ישעיה נז יט) 'שלום שלום לרחוק ולקרוב', 'לרחוק' שנעשה קרוב, לרחוק ברישא והדר לקרוב (ברכות לד:), בחינת רחוק שנעשה קרוב על ידי היחוד והחיבור זה בזה, שזהו ענין יחוד האמיתי כנ"ל.

(עמוד רה)

'לא אוכל לעבור את פי ה' (במדבר כב יח)

שהכלל הוא שצריך האדם לעשות הכנה בלבו, ולבסוף 'מה' מענה לשון', שיזכה לומר דיבורים זכים ובהירים, רק שלא יאריך בהתבוננות ויאמר התיבות בהתלהבות, ואז התיבות מצד עצמן ושרשן יפעלו כל טוב למעלה, וכמאמר הנביא (ישעיה) 'האותיות שאלוני על בני' וגו', שהאותיות בעצמם מבקשים מה' על האדם, רק שיאמר אותם בדחילו ורחימו ובבהירות.

וזהו שרמזה לנו תורתנו הקדושה בפסוק 'לא אוכל לעבור את פי ה'', הפירוש הוא כך, שהתורה מתמיהה ואומרת 'לא אוכל לעבור את פי ה'', היינו לדבר דיבורים של השי"ת ברוך הוא וברוך שמו, אותיות הקדושים והטהורים לדבר אותם רק בהעברה בעלמא בלי שום כוונת הלב. 'לא אוכל', היינו אי אפשר להכיל זה 'לעבור את פי ה' בזה, רק יאמר אותם בכוונה עצומה, וביחוד הדיבור עם המחשבה דווקא, וד"ל.

(עמוד כב)

זמני
כניסת
ויציאת
השבת

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
8:58	9:37	9:00	8:09	7:27	7:12	כניסת השבת
10:25	11:04	10:24	9:18	8:31	8:29	יציאת השבת
10:29	11:07	10:29	9:39	9:01	9:04	רביע תם

סעודה שלישית מאיר ונתגלה בו יותר בחינת רעוא דכל רעון (זוהר ח"ב פח:), גילוי רצון וכו', בחינת יעקב – תפארת (זוהר ח"א קנז:), בחינת רחמים רבים חסדים הגדולים, ואז הוא סוד קיבוץ גלויות כידוע, ולזה נקרא סעודה זו בשם סעודה שלישית, שכלול מכולם, מה שאין כן סעודה ב' לא נקרא בשם סעודה שניה, ולכן סעודה זו הג' הוא בצמצום גדול, שזהו בחינת מיצר, 'מן המיצר קראתי יה' (תהלים קיח ה), בחינת שופר כידוע (פע"ח שער השופר פ"א), שזהו סוד קיבוץ גלויות ע"י תשובה מעומקא דלבא, כי מצר רוחו בקרבו, עי"ז יאיר בו הארת בחינת עתיקא קדישא, בחינת גילוי רצון הנ"ל, בחינת רצון הפנימי, ויאיר בו מבחינת 'למעני למעני אעשה', בחינת אורו של משיח, לקבץ נדחי עמו וכו', נשמות האובדים והנידחים שפוגמים בדברים שבסתר, שעליהם אמרו רבותינו ז"ל (זוהר ח"א ריט:) 'אין לו תשובה', וע"י שמירת שבת כהלכתו וכו', אז יאיר בהם בחינת שבת מבחינת היחוד העליון וכו', ואז יש לו תשובה, אפי' עובד ע"ז כדור אנוש.

(עמוד רד)

בונה (ו)

אסור להשחיל שרוכים בנעליים כשהשרוכים עוד לא היו בנעליים, משום מתקן מנא בשבת, אבל אם השרוכים כבר היו פעם אחת בתוך הנעליים מותר להחזירם.

ודווקא כשיכול להחזירם בלא טורח, אבל כשהנקב צר וכדו' שצריך לטרוח בהשחלתם – אסור.

מותר להשחיל חגורה במכנסיים, והיינו אף כשיש טורח בהשחלתה, ודווקא כשאנו מבטלו שם לתמיד, אלא עתיד להוציאם ולהכניסם מזמן לזמן.

אסור לאשה לקלוע שיערה בשבת, וכן להתיר קליעתה אסור. וכן אסור למי ששיער ראשה סרוק יפה לעשות תיקון שיעמדו השערות ביופיין [כגון ע"י רחיצת המסרק בשמן או ע"י ספריי המיוחד לכך], שזה דומה לבנין.

יום ד' כ' תמוז – הרה"ק ר' שמעון שלמה מאליק בהרה"ק ר' מרדכי זצ"ל

•

יום ה' כ"א תמוז – הרה"ק ר' צבי הירש מקאמינקא זצ"ל

הרה"ק ר' אברהם מתתיהו משטפנשט בהרה"ק ר' מנחם נחום זצ"ל

•

יום ו' כ"ב תמוז – הרה"ק ר' שלמה מקארלין ב"ר מאיר הי"ד זצ"ל

הרה"ק ר' דוד מקוצק בהרה"ק ר' מנחם מנדל זצ"ל

הרה"ק ר' ישראל יוסף מראדושיץ בהרה"ק ר' אליעזר דוד זצ"ל

יום שבת קודש ט"ז תמוז – הרה"ק ר' דוד היילפרין מאוסטראה ב"ר ישראל חריף (תלמיד הבעש"ט) זצ"ל

הרה"ק ר' אברהם יהושע העשיל מקאפיטשניץ ב"ר יצחק מאיר זצ"ל

•

יום ב' י"ח תמוז – הרה"ק ר' יעקב אריה מראדזימין ב"ר שלמה זצ"ל

הרה"ק ר' אברהם יהושע העשיל מטשונדוב בהרה"ק ר' מרדכי מלויטש טשונביל זצ"ל

•

יום ג' י"ט תמוז – הרה"ק ר' יהושע מטומשוב בהרה"ק ר' יוסף זצ"ל

לקראת יומא דהילולא הרה"ק ר' שלמה מקארלין הי"ד זי"ע

הרה"ק רבי שלמה הלוי סג"ל נולד בשנת תצ"ח לאביו רבי מאיר ולאמו מרת יוטא. היה תלמיד מובהק להרה"ק המגיד ממעזריטש והרה"ק רבי אהרן מקרלין זי"ע, ומראשי החסידות בליטא. נודע כבעל מופת מופלא, ורגיל היה לומר כי "המופת הגדול ביותר הוא - להכניס לתוך לבו של ישראל שפע קודש, שהיה ביכולתו להתפלל לה' יתברך". רבי שלמה תבע בחריפות אהבת ה' ויראתו גם בעת למוד התורה, וידידו האדמו"ר בעל התניא אמר עליו כי "הוא חי טפח מעל הקרקע".

לאחר פטירת הרה"ק רבי אהרן מקרלין בשנת תקל"ב מילא את מקומו, וב"ז בתמוז ה'תקנ"ב, בהיותו בן נ"ב, נורה ברגלו על ידי קווק בזמן קבלת שבת. לאחר פציעתו סיפר שנגזרה גזירה קשה על מחצית מעם ישראל, אך הוא הסכים להיות כופר נפשם.

הצדיק מסר את נפשו, ונפטר על קידוש ה' לאחר חמישה ימים, בכ"ב תמוז. מבין תלמידיו הרבים, שלשת המפורסמים היו הרה"ק רבי אשר מסטאלין בנו של רבי אהרן מקרלין - שמילא את מקומו, הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש והרה"ק רבי אורי 'השרף' מסטרעליסק.

אחד מחשובי חסידי הבעל התניא סבל ממחשבות זרות שהטרידו את דעתו, בפרט בענייני אמונה [לפי ערך אותו חסיד, שהיה כנראה אדם גדול]. הלך החסיד אל רבו ופרש לפניו ביחידות את קשייו, והרבי הואיל לומר לפניו ביחידות מאמר חסידות, זכות השמורה רק לגדולי החסידים. המאמר יישב לחסיד את הראש, אך לא לאורך זמן.

כעבור כמה חדשים חזרו הלבטים להציק, והחסיד חזר אל הרבי. שוב הקדיש לו הרבי את כל כולו, ואמר בפניו מאמר נוסף - שאף הוא הועיל לזמן קצר. בפעם השלישית, הגיע החסיד אל הרבי לשמוע מפיו מאמר, אך כאשר צצו שוב מחשבות מעיקות לאחר מחצית השנה, החליט לנסוע אל הרה"ק רבי שלמה מקרלין, שפעל בסמיכות למקומו של האדמו"ר בעל התניא.

הגיע החסיד לקרלין בשעת בוקר, נכנס לבית המדרש, וראה את הרה"ק רבי שלמה מקרלין מניח תפילין לפני תפילת שחרית. בעת קשירת רצועת התפילין על האצבע נוהגים לומר את הפסוק "וארשתין לי", וכשנכנס החסיד עמד הרה"ק רבי שלמה בתיבות "וארשתין לי באמונה". כאשר שמע זאת האורח, התחולל משהו בראשו ולבו וכל קושיותיו נעלמו לנצח.

הצדיק אפילו לא דיבר אתו, אך שלש מילים מתפילתו פתרו לתמיד את מצוקת החסיד. בלי שהיות עזב החסיד את בית המדרש, נסע בחזרה לרבו הבעל התניא. נכנס ליחידות ושאל: מדוע שלש מילים שלא הופנו אלי, הועילו לי יותר משלושה מאמרי חסידות מיוחדים?

אמר לו הבעל התניא, בניגון כדרכו, כתוב "כי מציון תצא תורה ודבר הוי' מירושלים". שני סוגי צדיקים ישנם: צדיק אחד שנקרא "ציון", וכל מה שפועל הוא על ידי התורה שהוא אומר (ובכך רמז על עצמו), אבל יש צדיק אחר שהוא פועל רק ב"דבר ה'", באיזה 'ווארט' שיש בו עוצמה אלוקית, אך אינו תורה (וכזה הוא הרה"ק רבי שלמה מקרלין). בשביל זה צריך הצדיק להיות "ירושלים", שלמות היראה.

כאשר החל הרה"ק רבי שניאור זלמן מליאדי, הבעל התניא, ללמד את תורת החסידות, נמשכו אליו סוגים רבים של אנשים. חלקם באו מתוך כוונות רציניות לשפר את אישיותם, אך גם היו כאלו שנהנו מהחכמה העמוקה ולא חפצו לעסוק בשיפור העצמי.

איש עסקים בשם שלמה פייגין היה בין אלה האחרונים. למרות שהיה בעל ראש גאוני ונהנה מהחכמה העצומה של תורת האדמו"ר בעל התניא, הוא לא היה מוכן לחיות באמת ובתמים ברוח החסידות.

אירע ושלמה היה צריך לנסוע ללייפציג בענייני עסקים. טרם נסיעתו קרא לו רבי שניאור זלמן וביקש לדעת את מסלול המסע. כששמע הרבי שהוא יעבור דרך העיר קרלין הוא ביקש ממנו לבקר את ידידו הרה"ק רבי שלמה מקרלין ולפרוש בשלומו. שלמה הבטיח לעשות זאת.

כשהגיע שלמה פייגין לביתו של הרה"ק רבי שלמה מקרלין הוא נכנס לחדר ההמתנה שהיה סמוך לחדרו של הרה"ק רבי שלמה. בעודו ממתין הוא שמע את הרה"ק רבי שלמה צועד בחדרו. לפתע נפתחה דלת החדר והרה"ק רבי שלמה פרץ החוצה והחל לצעוד לאורכו ולרוחבו של חדר ההמתנה. פתאום קרא הרה"ק רבי שלמה בקול רם, "אברך, אברך, ומה תאמר אם אכן יש אלוקים בעולם?"

הרה"ק רבי שלמה שב לחדרו ושלמה פייגין, שעמד משתאה מול ההתרחשות המוזרה, הוסיף לחכות. חלפו דקות מספר. שוב התהלך הרה"ק רבי שלמה בחדרו הלך ושוב. שוב נפתחה הדלת ויצא הרה"ק רבי שלמה, כשהוא צועד אנה ואנה ומכריז "אברך, אברך, ומה תאמר אם אכן יש אלוקים בעולם?"

כאשר הרה"ק רבי שלמה שב על מעשיו בפעם השלישית, הבין שלמה פייגין שלשם כך הוא נשלח על ידי הבעל התניא לבקר בקרלין. הוא עזב את הבית והמשיך במסעו ללייפציג.

זמן מה לאחר מכן החל מצבו הרוחני של שלמה פייגין להתדרדר. הוא נטש את דתו ואמונתו; כשרונותיו הגאוניים סייעו לו לטפס בסולם ההצלחה עד שמונה למשרה גבוהה בממשלת הצאר.

חלפו שנים נוספות. האדמו"ר בעל התניא הלך למנוחת עולמים ונטמן בעיר האדיטש. באחד הימים החליטה הממשלה לבנות כביש מהיר שיחצה את המדינה, אך לצערם של החסידים הנתיב המוצע עבר בדיוק במקום קברו של האדמו"ר בעל התניא. החסידים ניסו לשנות את רוע הגזירה ולבסוף נודע להם כי שלמה פייגין, החסיד לשעבר, הוא הסמכות הממונה על תוואי הכביש. האם יבין?

רבי משה ווילנקר, חסיד ליובאוויטש ישיש שלמד יחד עם שלמה בחצר האדמו"ר בעל התניא, נתבקש להיפגש עם שלמה פייגין ולהתחנן לפניו לשנות את מסלול הכביש. "בשמחה אעשה זאת" השיב שלמה, "אך בטרם ניפרד בקשה לי אליך: אני מתגעגע לאותם הימים בהם היינו יושבים בחצר הרבי ומתוועדים יחדיו. האם נוכל לעשות זאת שוב, כאן ועכשיו?"

רבי משה הסכים והשניים יישבו לשיחה ארוכה לצד אמירת 'לחיים'. במהלך השיחה התוודה לפניו שלמה: "אני אדם עשיר שפיתח קריירה מוצלחת. אך אינני יכול ליהנות מעושרי והצלחתי. בראשי מהדהדות כל הזמן מילותיו של הרה"ק רבי שלמה מקרלין: "אברך, אברך, ומה תאמר אם אכן יש אלוקים בעולם?"

הגיעה האשה אל רבינו, ורבינו השיב לה כי הוא מסכים לשותפות, אולם כשעמדה לשוב לביתה, הזהיר אותה רבינו שטרם נסיעת בעלה לקייב ימשח את פניו מיט רויט [-באדום].

האשה לא הבינה את משמעות דברי רבינו, אבל כשהגיעה השעה שעמד בעלה לנסוע לקייב נתכסו פניו בפצעים רבים, וכל הרופאים לא מצאו לו מזור ותרופה.

נוכרה האשה בדברי רבינו, שעל בעלה למושח את פניו באדום, ושיערה שכוננת רבינו לצמח הפיגם [רויטע בלע"ז], ומיד רצה והביאה את הצמח, כשמשח בעלה את פניו בצמח סרו הפצעים מיד ונרפא לחלוטין.

•

סיפר הרה"ח ר' בנימין מרדכי מווילעדניק שפעם פגש יהודי שאינו מכיר, ותוך כדי ההיכרות הבין אותו יהודי שר' בנימין מרדכי הוא מווילעדניק, אמר לו הלה כי גם הוא מאנשי ווילעדניק, ומעשה שהיה כך היה.

אביו של יהודי זה היה חשוך בנים במשך הרבה שנים ל"ע, פעם נסע אל רבינו בווילעדניק, והתאונן בפניו על מר גורלו וביקש להיוושע מברכתו. רבינו הבטיח לו שבעז"ה יולדו לו בנים.

כשעמד אביו לחזור לביתו נכנס אל רבינו להיפרד לשלום, פתח רבינו את הסידור שהיה מונח על השולחן והנה הוא נפתח בהגדה של פסח, ורבינו החל לקרוא בקול רם 'מעשה ברבי אליעזר בן עזריה' וכו'.

אבי לא הבין אז את כוונת רבינו וחזר לביתו שמח וטוב לב, ומאוסר מברכת רבינו, כשנה לאחר מכן בליל הסדר הראשון בעת אמירת ההגדה, כשהתחיל אבי לומר 'מעשה ברבי אליעזר בן עזריה', פתחה המיילדת את הדלת ובישרה לו בברכת מזל טוב על הולדת הבן בשעט"מ.

אני הוא אותו בן שנולד מברכתו והבטחתו של הרבי, סיים אותו איש את סיפורו, ולכן אני מחשיב את עצמי כאחד מאנשי ווילעדניק...

סיפר המשמש בקודש הרה"ח ר' נטע, פעם באו ר' יעקב וזוגתו מהעיר דיבלין אל רבינו, אחר ששאלו את כל שאלותיהם ובקשותיהם מרבינו וכבר עמדו לחזור לעירם, צויה רבינו שר' יעקב יתן לו חמשה רובל כסף ולא פרוטה פחות מכך.

דבר זה היה לפלא גדול, כי רבינו לא היה נוהג לתבוע כסף מחסידיו. אשתו של ר' יעקב הייתה קמצנית גדולה, ונתינת סכום כסף גדול כזה לא היה לרוחה, לכן לחשה באוזן בעלה שלא ייתן לרבי רק שלשה רובל, אבל רבינו מיאן לקבל פחות מחמשה רובל כסף כאשר אמר בתחילה.

כשהתחיל ר' יעקב להתמקח עם רבינו, אמר לו רבינו: דע לך כי אשתך היא גויה של שבת, ולכן מסרבת היא ליתן את חמשת הרובלים שביקשתי ממך. נבהל ר' יעקב מאוד מדברי רבינו, ואמר לו שמוחזקת היא ביראת שמים, וקשה לו להאמין לדברים אלו.

פרץ רבינו בצחוק ואמר לו: אכן היא יראת שמים גדולה, אבל היא הוציאה תפוחי אדמה מן האדמה בעצם יום השבת.

כששמעה האשה דברים אלו נבהלה מאוד, והחלה להתוודות על עוונותיה קמעא קמעא, עד שסיפרה כי פעם בליל שבת כשראתה שהשפחה הנכרית לא תוכל לסיים את מלאכתה עד השבת, סייעה היא בידה, ועזרה לה לחפור בקרקע ולהוציא תפוחי אדמה.

לא, אמר רבינו, לא כך היה המעשה, הדבר אירע ביום השבת לפני זמן תפילת המנחה. הודתה האשה לדברי רבינו והתוודתה על חטאיה החמורים וביקשה לרבינו שיסדר לה דרך תשובה, רבינו נענה לבקשתה, והם חזרו לביתם בשלום.

•

סיפר הרה"ח ר' שלמה ניסן, בן יטומיר התגורר יהודי נכבד ועשיר ושמו ר' שואל ב"ר עקיבא, הוא היה חסיד נאמן לרבינו, ולא עשה דבר גדול או קטן ללא שאלה בעצת רבינו.

פעם חפץ לעשות שותפות במסחר עם אדם מסויים, אבל מחמת שעמד לנסוע לקייב ולא היה יכול לבוא בעצמו לווילעדניק, לכן שלח את זוגתו לשאול בעצת רבינו ולקבל את הסכמתו לשותפות זו.

